

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง การใช้ถ้อยคำสุภาพ ๑

ครูผู้สอน ครูอนุชา อินทร์พ่วง

เรื่อง การใช้ ถ้อยคำสุภาพ ๑

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๑) บอกหลักการใช้ถ้อยคำสุภาพได้
- ๒) ประยุกต์ใช้ถ้อยคำสุภาพในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
- ๓) มีมารยาทในการพูด

นักเรียนคิดว่าตัวละครใด ที่ไม่ควรนำมา
เป็นแบบอย่าง เพราะเหตุใด

นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมของปูเป็นอย่างไร

การใช้ถ้อยคำสุภาพ

การใช้ถ้อยคำสุภาพ เป็นการเลือกใช้คำให้
ถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะและบุคคล
คำสุภาพ เป็นส่วนหนึ่งของคำราชาศัพท์
กฎเกณฑ์การใช้คำสุภาพไม่กำหนดตายตัว
บางคำใช้ในภาษาพูด บางคำใช้ในภาษาเขียน

คำสามัญ

กล้วยไข่

กล้วยบัวชี

ขนมจีน

คำสุภาพ

กล้วยเปลือกบาง

নারীজাম্বী

ขนมเส้น

คำสามัญ

ขี่ช้าง

ควาย

ลิง

คำสุภาพ

มูลช้าง

กระบือ

วานร

คำสามัญ

ตื่น

แต่งโม

ปลาช่อน

คำสุภาพ

เท้า

ผลอุลิต

ปลาหาง

คำสามัญ

ปลาร้า

ผักบุ้ง

สากกะเบือ

คำสุภาพ

ปลามัจฉะ

ผักทอดยอด

ไม้ตีพริก

การใช้

ถ้อยคำสุภาพ

“ทำไมเธอดำจ้ะเลย”

“หวัดดี”

“ชายเรียง เขียงราย”

“หิวน้ำแฉะ”

“มาทางนี้สิแฉะ”

“ไอ้ชัย ทำอะไรอยู่”

ลักษณะของ ถ้อยคำสุภาพ

ลักษณะของถ้อยคำสุภาพ

๑. ไม่เป็นคำหยาบหรือคำด่า
๒. ไม่เป็นคำพวนที่มีความหมายหยาบคาย
๓. ไม่เป็นคำห้วนหรือคำกระด้าง

ลักษณะของถ้อยคำสุภาพ

๔. ไม่เป็นคำอุทานที่ไม่แสดงความเคารพ
๕. ไม่เป็นคำแสลงหรือคำคะนอง
๖. ไม่เป็นคำภาษาต่างประเทศ

แนวทางการใช้ คำสุภาพ

แนวทางการใช้คำสุภาพ

๑. เปลี่ยนคำพูดกลาง ๆ เป็นคำสุภาพ

เช่น **ไม่รู้** เปลี่ยนเป็น ไม่ทราบ

๒. ใช้คำว่า **ครับ** หรือ **ค่ะ** ลงท้ายประโยค

๓. เลี่ยงคำพูดที่ผู้ฟังไม่สบายใจ

ตัวอย่าง การใช้ถ้อยคำสุภาพ

“สวัสดีครับน้ำหวาน รบกวน
น้ำหวานหน่อยนะครับ เมื่อคืน
ตอนน้ำหวานกลับบ้าน น้ำหวาน
เห็นหมาจูดผูกโบสีชมพูบ้างหรือ
เปล่าครับ”

“น้ำไม่เห็นหรอกนะ แต่น้ำได้ยินเสียงหมาร้อง แล้วมีคนกลุ่มหนึ่ง
มุงดูอะไรก็ไม่รู้ตรงแถวที่ทิ้งขยะโน้นนั่นะ”

“ขอบคุณครับน้ำหวาน” สายลับ**มดแดง**ได้เรื่องขึ้นมาบ้างแล้ว

เสียงเขย่าประตูรั้ว และเสียงเด็กดังเอะอะ ทำให้ลุงใหญ่ นักมายากล
ซึ่งกำลังซ่อมรั้วและโยนลูกเหล็ก ๔ ลูกพร้อมๆ กัน ตกใจหันมามองตาม
เสียง ลูกเหล็กเลยตกใส่เท้า “โอ๊ย!”
ลุงใหญ่ร้องลั่น

“มีอะไรกัน” ลุงใหญ่เดิน
ไขว่คว้าออกมาเปิดประตู
หน้าต่างบอกความเจ็บปวด

กลุ่มมดดำถามด้วย
เสียงหัวเราะ “ลุงๆ เห็นหมาจูดผูกโบ
สีชมพูบ้างไหม มันมาแถวบ้านลุง
หรือเปล่า”

สายลับมดดำอีกกลุ่มหนึ่ง เร่งรีบจะเข้าไปหาข่าวในตลาด ต่างคนต่างแย่งเดินแข่งกัน เพราะกลัวว่าถ้าช้าจะทำให้อดได้ข่าว สายลับคนหนึ่งเดินไม่ระวัง เลยสะดุดก้อนหินล้มคะมำลงไปในกระเจาดขนมของป้าแจ่ม ทำให้ห่อขนมกล้วย ขนมตาล ขนมสอดไส้ ตกกระจายเกลื่อนกลาด ป้าแจ่มยังไม่ทันหายตกใจ สายลับมดดำยกมือไหว้อย่างรวดเร็ว แล้วพากันวิ่งหนีไป ป้าแจ่มอ้าปากค้าง

“ป้าแจ่มขา เดี่ยวหนูช่วยเก็บให้ค่ะ” สายลับมดแดงสองคนเดินมาพอดี จึงเข้ามาช่วยเก็บขนมใส่กระเจาดจนเรียบร้อย

“นี่แหละ หนูเอาขนมไปกิน ชอบใจนะจ๊ะที่มาช่วยป่า” ป่าแจ่มหยิบ
ขนมใส่ถุงส่งให้พวกเด็ก ๆ

“ขอบพระคุณค่ะ หนูฝากไว้ก่อนนะคะ จะต้องรีบไปหาหมาจุด
ของเพื่อนหนู มันหายไปค่ะ”

“หมาจุดที่ผูกโบสีชมพูหรือเปล่า”

“ใช่ค่ะ”

สวัสดีค่ะ น้ำหวาน หนุมารบกวนแต่เช้าหรือเปล่าคะ

สวัสดีครับ น้ำหวาน ขอรบกวนน้ำหวานหน่อยครับ

ขอโทษครับ ผมไม่ได้ตั้งใจทำให้คุณลืงตกใจครับ

ขอบพระคุณค่ะ หนุขอฝากขนมไว้ก่อนนะคะ

ป้าแจ่มขา เตี่ยวหนุช่วยเก็บให้ค่ะ

ขอบใจนะจ๊ะที่ช่วยเก็บขนมให้ป่า

ฉันขอไปกับกลุ่มมดแดงนะจ๊ะ

บทบาทครู

๑. ครูให้คำแนะนำนักเรียนเพิ่มเติม
๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิด
บทเพื่อแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับ
สถานการณ์เกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำ
สุภาพ โดยแต่ละกลุ่มต้องไม่ซ้ำกัน

บทบาทนักเรียน

๑. หากนักเรียนไม่เข้าใจให้สอบถาม
คุณครูและใช้ถ้อยคำสุภาพ
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดบทเพื่อ
แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับสถานการณ์
เกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำสุภาพ
๓. ตั้งใจทำงาน ไม่รบกวนสมาธิผู้อื่น
และมีมารยาทในการอ่านและเขียน

สิ่งที่ต้องเตรียมในชั่วโมงต่อไป

๑. ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การใช้ถ้อยคำสุภาพ
๒. ฝึกซ้อมการแสดงบทบาทสมมติ
เกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำสุภาพของกลุ่มตนเอง

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การใช้ถ้อยคำสุภาพ ๒

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓